להקים "קרן מצוקה"

"מנהג ישראל תורה הוא, והשבא גם בראשונים שלפנינו הסמה נוהגין קטנה ושמחה - ודיינו, עד לכאן. והשראה הנבואית מיוחדת בזה אשר כל ישראל ערבים זה בזה, גם בעניינים בשמים הם בעניינים רוחניים, ואי אפשר להאדם להיות בן חורין ולנהוג דרך חירות בימי הפסח, כדרישת התורה, שקודאה לזמן זה "זמן חירותנו" ובשרש בקשת "רשע", כי אם כאשר עושה כל מה שבידו כשלוחו שנה ובידו הישראלי יהודה בן חורין, שמור חירות מן הראוות, ואדרבה, צריך להקפיד בזה בנוגע לחבריו קודם שמתחיל בעריכת החירות שלו."

דבריו אלה של האדמו"ר מלובביץ' זי"ע, שלח כים בארץ מתי אנשי־חדעים של אדמו"רים אחרים, צדיקים, חסידים, רבני ערים ואדמו"רים, שראו אור בשערי סמחים להחיותם, להודיש יד עזרה לכל מי שאין לו לחזק את הפסח כראוי. ובאמת לבי־יש ראל רחב בימים אלה, כל אחד כפי יכולתו ואף מעבר לכך.

לכל אחת מהכוכים ובארכים השקיעים לקימתו רשמה, אין את האינפורמציה, מי מאחדי־ישראל מחזיק ב"גלגל מסתובב" (ישראכרט) והם מרגים לתחבולות החסד הידועות שבעלי החסד עצמם באים איתיות לביתם. מהתבר, אבל, שיש אין סוף פעילי מחות כלליות שיודעים, דרך שלא, את שמות האחדות, שלהם כרטיס האשראי ב"ל הם "מסתדרים" אותם בשלמן בפרידות של שעות ספר רות כלבר בין עמותה לעמותה. הטלפונית בדקן, אינן מנוחות בטכניקת ה"שבור", כך שזה מקל להדדיר" אחזן מאד מאד קשה. אני בטוח שכל העמותות הללו חשובות, אלא שדרושים הוא שהן התמקצעו מאוד, מה שמקשין מאוד את השקל של התרמים, האם מעם־דעת שתדרשנה היא תרומה נכו־ – היום, לא מעט נדרשים. "מקלפים" בדרך מזערד "מה את השמלות ראו חשבו".

זה אמור גם לגבי חלק מסוכרות התורה הבדי־ נייט. אין בכך דבר רע מוסדים הולכתי, אבל הער־ כתם, בדרך כלל, היה רוצה שכספו יגיע שלם למסד רה המיועדת.

ישנם גם הנאים והנעדות בגילאי 15־13 שדר פקים על הזלת אחדי השנה 4 אחה"צ, כי הם מגר מסים ומתרדרכים, הם מבקשים להרוויח בשביל משהו שתמיד זה עם יד. "יד למצוקה", "יתן יד לכל שמחת נצרכות" "הושם יד לילד הכוכה" וכיו"ב.

משרד החינוך והתרבות הקפיד בעבר שלא לעיב נערים במפעלי "שבור", וכבראה שבשנים האחרונות השתנו הכללים. הדושם זאת, שגם הם לא יצאים מהסדרים (מתנות) או מי ששולח אותם.

כל מה שכתבתי ידוע מחות או יותר, באני לא באתי אלא לבקש רבר פעמה: פרסום נכוה משפיע רות של מנהלי העמותות ועברניהן, ולא היה מדיק פרסום המאזנים של העמותות או על־ידי רשם הע־ פרסום המכתבים והלו אפיתיים בכל פרט. בימים ריע של המכתבים הללו אפיתיים בכל פרט. בימים אלה נשלחו על־ידי "עד הרבנים" כ־70 מכתבים על משפחות הנתונות במצוקה. באישור מקום גם הרבנים מע־עיינים מהכמות העצומה של הפניות אליהם, שהן, כמובן, הרבה מעבר, לפניות הנ"ל (של ה־70), והלואי שה' יוסיף להם כתנה וכחנה וי־ היזם לא "ישכח אותי".

ובכל זאת נראה, שאין מנוס מהקמת קרן צדקה כללית, את הכספי לקרן הזו־ יניישו אחת לשנה גרד לי־שראל מכל הענים. הם יפנו־לכולם, גם לחד לונים בעלי יכולת, והקרן תעסוק אך ורק בנסיעים ותיגים אנשי משפחות. גם בכיבוד המזכלנו.

הקרן הזאת חדשה לא רק כדי לסבן את מבול הנכלים שנצפים מכל הצדדים עם פיסודים מסמרי שיעור חסר־שוד, אלא גם כדי לחלק את הכעמנה בין יותר אנשים, הרבר הזה אינו בשפתי, והראייה ההצלחה המשותפת של האדמו"ר מגור שליט"א ושל ראש הישיבה, הגראל שפיינגל שליט"א בני סיעתם לאחי"ב בעניני חינוך. נעשה ניסיון לזה קים קרן כזו שלא עלה יפה, והמבוקה הנכונות מצריכה נסיון מוקדם. ודחש מנכ"ל שב שידים את הפרוייקט הזה ואו תצי עבודה כבר עשויה.

ח"ח המבקר על מערכת הבחירות

ח"ח מבקר המפר"ל, יצחק פסין, על מערכת הבחירות של המפר"ל לכנסת ה־15, חשף תמונה עגומה מאד על הימים שקרמו לבחירות. פסין כאר פיו שכחן ומאוסף, והוא נמנע מהוכרת שמות של מניעים מרכזיים שבשלו. ובכל זאת תרברים שכתב מחייבים הסקת מסקנות לאלתר בנוגע להידר רויות עם "יועדת פרישי".

כותב המבקר:

"ישנם יותר מועדים לפני הבחירות עריין לא הר־ גישו את המפלגה בשטף המניעים לרחב היו סנר ריים, המסות המניעים לא אפרנו. כשבועיים וחצי לפני הבחירות ערך המבקר סיורים: בבעשרה מס־ ניפי המפלגה במרכז ובנפות הפרץ. בביקוריו מצא שרוב המניעים עריין לא התחילו לפעול לקראת הבחירות וחלקם אף חיו מעודים לוחלוטין. באחד מהמניפים וב"ל, מניף מרכזי, לא היה שלט אחד של המפר"ל על בניין המניף ומעצבת המניף לא התבטאה אפילו פעם אחת. כשהגן שנם בראבי אחתה עיר לא נראו שלטים של המפר"ל, לבר משלטי הפעמות המפארים שהוחמנו עליידי מסה הבחירות המרכזי. במניף אחד, מרכזי גם הוא, לא התבטאה המניף אפילו פעם אחת לפני הבחירות מסרמת המניף אפילו פעם אחת לפני הבחירות והכל הושלט עליידי כמה חברים במניף. אין פלא, אישא, - כותב המבקר - שהציבור הדחב כלל לא הרניש את המפר"ל בשטף. למרות ניסיונות של פעילים מרכזיים להפעיל את מערכת המפלגה המרכזיות, הן בפעם לא פעלו עד ימים ספרים לפני הבחירות. בעבר היו פעילים רבים שהתגרנו לעזור למפר"ל לקראת הבחירות. הפעם, הם בפעם לא נראו בשטח. הרבנים לא עזרו בפעבר. חברי בני־עקיבא לא הדרגשו בשטח. תלמידי הישיבות התיכוניות והאולפנות שהעבר התגרנו לעזור למ' פלגה - לא עשו זאת הפעם. גם המדים הדתיים לא עזרו. בפעם שלא נערכו תג־נרגית. למעשה, בפעם כל הגופים שהבריתם היו קשורים בעבר בפ־ מר"ל ועזרו תמיד - לא עזרו הפעם.

גולא התשדירים בטלוויזיה ובדריו, הציבור לא היה מרגיש את המפר"ל כלל.

בהתייחס לחיר"ל (כי שאינם ידעים והתנסבים במפר"ל) כותב המבקר:

"בבחירות הקודמות לכנסת ה־15 קבצה זו לא הדרגשה כלל, כפי שהדרגשה בעבר, בשיב הציבור הדתי והדר זה ניכר בהתבטאת הבחירות וכך חזרה המפר"ל לכוחה כפי שהיה בבחירות לכנסת ה־13". "יאמר מיד, כי מבצה של המפר"ל קשה היום עוד יותר מכפי שהתאר בדו"ח המבקר.

לא נעים לכתוב זאת, אבל ללא שינוי קיכוב הר־ שימה לבנסת וללא שינוי היחס לשלם הדברים זה תהיה - המפר"ל תתקשה לעבור את אחוז החסימה.

"אבא אשאל אחך ארבע קושיות"

(לכבוד יום הולדתו של הרבי מלובביץ' זי"ע בי"א ניסן)

אחרי"כ חב"ד לדורותיהם, היו נוהגים, שאחרי שאלת הבנים "מה נשתנה" נילפו אחת הנידמאות גם הבנות היו שואלות "מה נשתנה". ולאחרונה עדך הסדר, ואחר לאחר "מה נשתנה". ולאחרונה "מה נשתנה" היה מקרים מעשה זה בארי־שא. "אר בא, אשאל אחתך ארבע קשיות" (משמא איך וקל בא ריך מרבנן פיר קשיות") ועל מנהג זה של אחרונה. "אבא אשאל אחתך יכר", גם מי שאין לו אב, אחר האדמו"ר מלובביץ' זי"ע ולא שמעתי בזה לא טעם ולא טעמה". והסיפי "מה שנראה לי, שהוא מפני "מכבוד בחיי מכבוד במתי, וכבפסק הרין בשולחן ערוך יורה דעה סימן רמ"ב. ובטעם אחר, ראחיב האדמו"ר זי"ע את הסברה "שתובכה (של אחיות זו, "אבא אשאל אחתך וכו') באחיות העניינים הוא, שעל־ידי זה מעלים שוחב שמחא בשלום האחת) שהיא ב"מרי", עד שאנים אליו ואומרים "אבא אשאל אחתך" וכו'. באותו אופן שורה שואל את אביו בחיותו בחיים ויחיו בעלמא הרין.

והאדמו"ר מבחיה: "מהן שעניין זה לאחיותו שייך אצל יחידי סגולה בלבר. שכן, כדי לפעול עניין זה למשל, בחשך העולם, חרי זה שייך רק לאלו שבכחם לפעול זאת. כלומר: כאשר רבותנו נשיאנו היו אומרים: "אמא איך, ועל בא ריך מרבנן וכו' אמא אשאל אחתך וכו') - הרי מעלים שואב יחידה נחמה ב"מרי", באופן שיכולים לרבר עמו ולומר לה "אבא אשאל אחתך" וכו', ומכאן, שאין זה שייך לכל אחד ואחד מישראל.

זאת ועוד: מביאון שהנשכחת של נשמה משלי מה ב"נשמת", ב"שלום האחת" - לשלם ולשמח, הרי זה עניין השפיר עם שידעה גדולה עבור הבשר מהן, מהכן שלא עשים זאת בכל פעם, אפילו מי שרוצה בכוחו. אמנם רצונו בכך בגלל שזה מעגל. (בארידיש: "עס איז א בעשאפנע אך", בעילא וילם דיך אדם", אבל אין זו סיבה מספיקה כדי להסדיה את הנשמה לדדת ולבוא אליו, לעולם ולמהה.

לכן, כאשר עשים רבר כזה, מי שכבוחו לע־ שות זאת, צריכים לשלמה, כביכול, לנשמה שבאה מעולם האמת עבור שידוע גדולה זו. ומכן, שכל זה אינו רבר השייך־לכל אחד ואחד.

אבל, אף־על־פי־כן, מכיון שהידוה הוראה לפר־ סם את הנהגת רבותנו נשיאינו (שמאב אחד על "השה בשתנה" הקשיים "אבא אשאל אחתך ארבע קשיות") מובן שגם אנחידה זו בשפעל ממש שייכת לכל אחד ואחד. ובנוגע לקהוכנה שאינו שייך לכך לם - הרי זו רק להוסיף בעלמא, מצר עניין של הכנות.

והאדמו"ר מציין, כי עניין זה שייך ל"מרי, אחר האחר "מה נשתנה", אינו עניין של מנהג סתם ההיתר בלבר, אלא מפורש בן בתשב"ם בהלכות תענית ומצה (סעיף ז' הלכה ב') "ומהגין המנהג השני ובאן הבן שואל, האחר הקרוא מה נשתנה וכו'.

משות למליצי המסעדה

לאחר שהיום היה ב"י. אמור לשום לאחת מאר צות אירוחה למשך זמן קצר. בשבתנו לפני נסיעה הבנים שתק למזכירות מרכי מלובביץ' זי"ע, בו־ זי"ע על יער נסיעתו וביקש ברכה. לא עברה שעה קלה המזכירה של הרבי יצא משנה. "בהגיעי לעיר מלונית כראי להתעניין אם נמצאים שם יהודים יהודי. אך בשמעו כי צריך גדול בהידוק שלח אליו הביתה מצות לחג הפסח, נאות לספר את אשר קרה.

הוא נר בעיר זו, זה זמן רב. אין הוא מביר ולא שמע אודות יהודי נוסף בעיר. לו"ש מכר נוצרי אחרון, שלחוץ עליו להתגבר. לבסוף הגלים בלבו, בינו לבין עצמו שאם יעברו עוד עשרה ימים ולא יפגוש ביהודי נוסף - אזי ייעשר ליהודי ויתבבר. הים - מספר המלבר - הוא היום העשירי וכבר סיכמתי לעשות את רת משה וישראל. והנה, בגלל שבאת לכאן יחר עם הטיפור המשלא הזה, שוהב רוץ בניידוק שלח אלי מצות, אני אוכה את מוד שכת הפיגול האשאר יהודי כל ימי חיי.

ב"י. סיפר לו על חג המצות הקרוב לו לחוג אף הוא בעיר שכוכה, שבה גר אחר מכביריי מחסידי וב"ד.

באולל השמיר הגיע שלחון לביתו של ב"י. בניידוק, בן מחסידי יחידו, שאליו הישבה את הפי לבר, כי המלבר עזב את מקום עבודתו עקר לעיר אחרת והוא בתשובה. (כפר וב"ד, ניסן תשכ"ח).

צדקה "כל דכפין"

אחת מהמראות הנ הפסח, זמן חירותינו הוא - אשר חירות בשונית, חירות משעבוד וכהרה נשפי, שאינה תלבית לכשעצמה. עליה להיות אמצעי לחירות רוחנית, חירות הנשמה. זו היתה גם מטרת יציאת־מצרים: "בשביאך את העם מהמדים תעב־ דון את האל על הר הזה - שתן תורה. כן הוא ביחס לכולל וגם לבבי הפרט. לכן, מנהג ישראל שנהרגה הוא, כי יהודי מתוזל את זמן חרותינו בעשיות מצוות. מצוות השקולה כנגד כל המצוות - צדקה, לפני פסח הוא נותן מעות חטים ולפני ה"סדר" הוא אומר: "כל רכפין ייתי וייכול". שיבני סלובביץ' זי"ע, מכתב מוז ניסן תשכ"ח.